

עונג שבת

שב"ק פר' נצבים וילך תשפ"ו

שנה מ"ו

גליון מס' 2309 / מערכת 0556726054

"אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצך ה' אלקיך ומשם יקחך" [ל', ד']

לבן חמי". א"כ מובן הפסוק בסליחות לך ה' הצדקה, אבל ההמשך ולנו בושת הפנים מה מובנו, אמר רבי מאיר שפירא, אם אדם מקבל שכר בזכותו שלו ובזכות פועלו אז הוא מרוצה, אבל לנו אין זכות עצמית אלא רק בגלל היחס לאומות, שהם גרועים יותר מאתנו, זהו בושת הפנים, ולכן אין עצה אלא נחפשה דרכינו ונחקורה, כדי שיהיה לנו גם יחס עצמי. בזה אפשר להבין את הפסוק אם יהיה נדחך בקצה השמים, אפ' האיש הכי גרוע שנדח, רק בקצה השמים, עדיין יש איזו אחיזה בקצות השמים, יש לו עדיין איזשהו ניצוץ, משם יקבצך, אותו האיש יכול לשוב אל ה'.

"לא בשמים היא... ולא מעבר לים היא... כי קרוב אליך הדבר מאד" [ל', י"ב]

מהני לפסוק עפ"ז, אלא שמרע"ה פסק ע"פ הוכחות והלכות אם הוא בן ז' לראשון, ורק כשפקפקו בדין עשה אות ומופת להוציא מלבן. הפרדס יוסף מביא שיש שתדעו שדין זה ש"לא בשמים היא" נתחדש רק לאחר מתן תורה וחתימת התורה, אבל במ' שנה שהיו במדבר היה אפשר לברר גם ע"י ברור שמימי. המשנה למלך אישות ט', ו' כתב שמה שאמרו לא בשמים היא ואין סומכין על בת קול או נביא זה רק בספיא דדינא, אבל בספק במציאות סומכים על בת קול או נביא לברר המציאות.

[משולחן גבוה ח"א]

שואל הגאון רבי מאיר שפירא מלובלין זצ"ל מה פרוש אם יהיה נדחך בקצה השמים, הרי אנחנו נמצאים בארץ ולא בשמים, צריך היה להיות כתוב אם יהיה נדחך בקצה הארץ, ומתוך ע"פ מה שאומרים בסליחות "לך ה' הצדקה ולנו בושת הפנים", הכוונה היא כפי שנא' בגמ' פסחים פ"ז: "צדקה עשה הקב"ה עם ישראל שפזרם בין האומות", ומדוע זה צדקה, משום שעלול עמ"י לרדת לדיותה תחתונה, לשפל המדרגה, אבל באופן יחסי לאומות העולם שהם מרשיעים פי כמה אם ישווה אותם הקב"ה לגויים ימצא שמצבם עדיין טוב, וזה הצדקה שהקב"ה פזרם לבין האומות, שהם הרבה יותר גרועים "ראה מה בין בני

"לא בשמים היא... ולא מעבר לים היא... כי קרוב אליך הדבר מאד" [ל', י"ב] אמר ר' ירמיה, כבר נתנה תורה מהר סיני ואין אנו משגיחין בבת קול [ב"מ נ"ט, ב'] ומוסיף הרמב"ם בהלכות יסודי התורה ט', שאין נביא רשאי לחדש דבר הלכה משום דלא בשמים היא. הגמ' ביומא ע"ה. דורשת על הנאמר במן "והוא כזרע גד לבן" גד – שמגיד להם לישראל אם נולד לתשעה ירחים מהבעל הראשון או לשבעה לבעל האחרון, לפי המקום בו ירד לו המן. הקשה ה"תוספות יו"כ" איך הכריעו ספק זה שנוגע לחיובי סקילה כמכה אביו ועריות ע"י המן, הרי אפילו בנבואה מפורשת לא מתחשבים, דלא בשמים היא? המהר"ם חביב תירץ דוודאי לא

סגולת השמירה של עניית אמן
כתב בעל הרוקח זצ"ל: **אמן** גימטריא
מלאך שמכל **אמן** בכוונה נברא **מלאך**,
ומלאך חשוב הוא, ששומר על האדם.
[נוטרי אמן] [מאין יבוא עזרנו?]

מדברי הגר"ח מוולוז'ין, [בכתר ראש]: "על עניית אמן בלי כוונה לא מצאתי שום לימוד זכות". הכונה באמן – הכרח. עיין "נוטרי אמן" בתחילת עמ' ע"ט מה שמצטט בעניין זה מהזהר הקדוש. פתחו שערים כשיוצא אדם מעולם הזה והיה מקפיד לשמור לענות אמן, מהו שומר? כלומר שומר על אותה ברכה שאמר המברך ומחכה לענות עליה אמן כראוי. נשמתו עולה ומכריזים לפניו: "פתחו שערים בפניה" [זהר פר' וילך] [מאין יבוא עזרנו]

שאר מסירים ר"ר במים טמאים, ויזהר להניח הכלי עם המים סמוך למטה ולא תחתיה. ד. החולץ מנעלי צריך נטילה י"א דוקא בנעלי עור ולפ"ז כשנוגע בערדליים מגומי אין צריך נטילה, בבן איש חי פ' דברים כתב שאף במנעל של בד כמו בת"ב צריך נט"י וה"ה בגומי, אבל כשפושט גרביים ודאי א"צ נטילה [כשלא נוגע ברגליו]. [לביוריים בהל' 5708673]

אלול הזמן לשינוי מהותי בחיים

מצוה מהוה כח עצום לחולל מהפך כביר בקיום המצוה בשלמות ובהתלהבות, כמו שכתב המסילת ישרים [פרק י"ז]: ומן המעשים המדריכים את האדם לבוא לידי מידה זו [של קניית מידת הטהרה], הוא ההזמנה לדבר העבודה והמצוות, והיינו, שלא יכנס בקיום המצוה בפתע פתאום שאין דעתו עדיין מיושבת עליו ויכולה להתבונן במה שהוא עושה, אלא יזמין עצמו לדבר ויכין לבו במתן עד שיכנס בהתבוננות ואז יתבונן מה הוא הולך לעשות ולפני מי הוא הולך לעשות, שהרי בהיכנסו בעיון הזה, קל הוא שישליך מעליו הפניות החיצוניות ויקבע בלבו הכוונה האמיתית הרצויה". וכמו כן, לפני שאני מתיישב ללמוד אני מצויר לעצמי את המציאות האמיתית שמכוסה מעינינו, תור שלם של מאות אנשים עומד עכשיו לידי ומבקש ממני ללמוד, פלוני עבור בנו החולה, אלמוני עבור פרנסתו הרעועה, פלמוני הזקוק לזיווג הגון, מדינה שלמה שזקוקה לגשמים, ולא רק כדור העולם אלא כל היקום כולו, כל העולמות העליונים ותחתונים בוכים ומתחננים, יהודי למד את התורה הזרם בנו חיות, וברגע שאני לומד הנה פלוני נושע, אלמוני מצא פרנסה, פלמוני נתקשר בזיווג הגון, בית חולים פלוני התרוקן, אלפי אנשים ניצלו ממחלות משונות, היקום כולו שש ושמח, נחת רוח להקב"ה זו המציאות שההרגל מכסה מאיתנו, ובדקה ואולי אפילו חצי דקה אפשר רק לרענן את המחשבות ולהיזכר במשמעות ואז כל הלימוד נראה אחרת...

א. מי ששכח לברך ברכת על נטילת ידיים לפני התפילה ונזכר בק"ש וברכותיה יברך בין הפרקים. וכן אם נזכר בפסוקי דזמרה מברך שם. ב. אם לא ברך ענט"י לפני שחרית הפסיד הברכה ולא יוכל לברך לפני מנחה או לפני מוסף בשבת. ג. אם הניח את המים לנט"י תחת המיטה שישן עליה שאז יש על המים ר"ר צ"ע אם הם כשרים לנט"י של בוקר להסיר ר"ר או

... אח"כ עבדתי על עצמי ללמוד משניות בע"פ כדי שאוכל לחזור עליהם בעת עבודתי, ולנצל את הזמן, הוסיף האברך ואמר, מה אתה חושב שהיו עושים כל גדולי הדורות כשהיו צריכים לעסוק במלאכה לפרנסתם, הם היו שקועים בלימוד ובעבודת ה' כל רגע ורגע, הידיים אמנם עבדו, אבל המוח, הלב, היה שקוע בתורה ועבודת ה', כך הפכתי את השעות האבודות הללו לשעות מלאות תוכן, הוזרמה בי חיות חדשה, רעננות. וההרגל שכילה בי כל חלקה טובה פינה במקצת את מקומו להתחדשות, לעבודה עם הלב. זה היה שלב ראשון, בשלבים הבאים הפכתי את כל המעשים שלי שאותם אני בין כך עושה לחוויה רוחנית, כל עזרה קטנה בבית היא קיום מעשה חסד, ולא רק מעשה חסד אלא עוד שלל עצום של מצוות, ישבתי על מנין התרי"ג מצוות וביררתי בצורה מדוקדקת מה נכלל בכל מעשה רגיל שאני עושה, וכך גיליתי שאני מקיים מצוות אין ספור במשך היום, רק ההרגל לא נותן לי לחוש אותם. בשלב הבא לקחתי את המצוות הגדולות שאני מקיים מתוך שיגרה, והזרמתי בהן רעננות, התיישבתי כמה דקות לפני קיום המצוה וחשבתי קצת על האושר הגדול שאני שרוי בו עכשיו, אני הקטן, הולך לקיים את מצוותו של בורא העולמים, אני מכריע את "כל" העולם לכף זכות כפשוטו [ע' קידושין מ' ע"ב]. ההכנה הזו הזרימה בי את הכח להתעורר ולהתרגש ולבצע כל מצוה בשלמותה. עליך לדעת שההכנה וההתבוננות לפני כל קיום

לע"נ רב אהרון שמעון ז"ל, לע"נ הרב משה דוד ב"ר שלום העשל ז"ל, לע"נ הרב דניאל ב"ר יעקב ז"ל, לע"נ הרב יעקב יצחק ב"ר אהרן שמעון ז"ל, לע"נ מרת שרה ב"ר יעקב ז"ל, לע"נ מרת צפורה ב"ר אליעזר יצחק ז"ל, לע"נ דינה ב"ר שלום ז"ל